

Františkovo slovo

č. 38

Papež: Trpělivost a pokora spolu s důkladným studiem jsou základem dialogu

Papež píše mladým Brazilcům: Nenaslouchejte lidem, kteří pohrdají mládeží

Papež: Syn člověka přijde a najde nás ještě uprostřed diskuse

Papež: Víru předávají hlavně ženy

Kardinál Baldisseri: Rodina je objektivní skutečnost, nikoli hodnota nějaké víry

Kardinál Filoni bilancuje pastorační návštěvu ve Vietnamu

Papež: Konáním Boží vůle se stáváme součástí Ježíšovy rodiny

Bylo zveřejněno papežovo poselství k postní době

Papež: Otcové jsou někdy nezvěstní, děti mají pocit, že jsou sirotky

Papež o úskalích privatizace víry a vytváření církevních elit

Východiskem křesťansko-muslimského dialogu je naše společné lidství

Papež: Pamatovat si první setkání s Kristem je pro křesťana nezbytné, aby nezvlažněl

Italský episkopát: Atentát na manželství

výtah hlavních myšlenek z promluv papeže Františka a zpráv z Vatikánu. Plné znění naleznete na stránkách Radio Vaticana.

Papež: Trpělivost a pokora spolu s důkladným studiem jsou základem dialogu

Vatikán. „Setkání a naslouchání jsou nezbytnou podmínkou islámsko-křesťanského dialogu“ – řekl papež František vyučujícím a studentům Papežského institutu pro arabistiku a islamologii na dnešní audienci v Klementinském sále apoštolského paláce.

„V poslední letech navzdory několika nedorozuměním a těžkostem,“ řekl Petrův nástupce v úvodu své promluvy, „byly v mezináboženském dialogu učiněny pokroky také s věřícími islámského náboženství.“ Proto „je nutně zapotřebí vhodné formace, abychom upevnění ve vlastní identitě mohli růst ve vzájemném poznání,“ řekl papež.

„Je přitom třeba dávat pozor, abychom neupadli do nástrah smířlivého synkretismu, který je nakonec prázdný a věští totalitarismus bez hodnot (Evangelií gaudium, 251,253). Pohodlný a ústupný přístup, který přitakává všemu, aby se vyhnul problémům, vede k oklamání druhého a upírá mu dobro, které každý obdržel jako dar k velkodušnému sdílení. To nás především vybízí k tomu, abychom se vrátili k základům.“

„Když přistupujeme k člověku, který s přesvědčením vyznává svoje náboženství – pokračoval papež - jeho svědectví a jeho myšlení nás interpelují a přivádějí k otázce po naší vlastní spiritualitě.“

„Začátkem dialogu je proto setkání. Z něho se rodí primární poznání druhého. Pokud se vychází z předpokladu společné účasti na lidské přirozenosti, je možné překonat předsudky a nepravdy a začít chápat druhého z nové perspektivy.“

„Historie Papežského institutu pro arabistiku a islamologii se ubírá právě tímto směrem - řekl dále papež František. Neomezuje se na přijímání toho, co se říká povrchně a dává tak vznik stereotypům a předpojatosti. Akademická práce, jež je plodem každodenní námahy, se obrací k pramenům, zaplňuje mezery, analyzuje etymologii, nabízí hermeneutiku dialogu a za pomoci vědeckého přístupu oduševňovaného *podivem a úžasem* je schopna neztrácet orientaci vzájemného respektu a vzájemné úcty.“

Petrův nástupce pak připomněl zrod zmíněného institutu v Tunisu před padesáti lety zásluhou Společnosti misionářů Afriky neboli bílých otců, kteří pochopili nezbytnost instituce věnující se výslovně bádání a formaci tvůrců dialogu s muslimy. Snad jako nikdy předtím dnes vnímáme tuto potřebu, protože nejúčinnějším lékem na každou formu násilí je výchova k objevování a přijímání různosti jakožto bohatství a plodnosti.

„Tento úkol není jednoduchý, ale rodí se a zraje z velkého smyslu pro odpovědnost. Křesťansko-islámský dialog vyžaduje zvláště trpělivost a pokoru, které důkladné studium provázejí, poněvadž přibližnost a improvizace mohou být kontraproduktivní nebo mohou dokonce vyvolat těžkosti a rozpaky. Je zapotřebí trvalého a nepřetržitého nasazení, abychom se nenechali zaskočit různými situacemi a různými kontexty. Z tohoto důvodu je nezbytná specifická příprava, která se neomezuje na sociologickou analýzu, nýbrž je cestou lidí, kteří patří k náboženským vyznáním, jež se různými způsoby odvolávají k Abrahámovu duchovnímu otcovství.“

„Kultura a výchova – řekl dále papež - vůbec nejsou druhotné v procesu sblížení s druhými. Tak bude v každém člověku respektován jeho život, jeho fyzická integrita, důstojnost a práva, která z ní plynou, jeho pověst, jeho vlastnosti, jeho etnická a kulturní identita, jeho ideje a jeho politické postoje.“

Papež František v závěru své promluvy zdůraznil, že Papežský institut pro arabistiku a islamologii je cennou institucí Svatého stolce, a vyjádřil přání, aby se stále více stával opěrným bodem *formace křesťanů, kteří pracují na poli mezináboženského dialogu* pod vedením Kongregace pro katolickou východu a v úzké spolupráci s Papežskou radou pro mezináboženský dialog. Papež poukázal rovněž na potřebu spolupráce s ostatními křesťanskými a muslimskými akademickými institucemi na celém světě.

Za zmínku stojí, že na půdě tohoto početně nevelkého institutu studuje také seminarista z České republiky. Je jím Lukáš Nosek z papežské koleje Nepomucenum viz [rozhovor pro portál pastorage.cz](#).

Papež píše mladým Brazilcům: Nenaslouchejte lidem, kteří pohrdají mládeží

Vatikán/Brazílie. „Neztrácejte sny a naděje. Jste proroky naděje, jste přítomností společnosti a naší milované církve a zejména jste těmi, kdo mohou vystavět novou civilizaci lásky“, píše papež František v poselství, zaslaném na deváté Národní setkání brazilské mládežnické pastorace, které až do neděle 25. ledna probíhá v Manaus. Papež mladé lidi vyzývá, aby v životě vsadili na velké ideály, protože Pán si nás volí nikoliv pro nepatrné, nýbrž pro velké věci.

Tématem setkání je úryvek Janova evangelia: „Mistře, kde bydlíš? Pojďte a uvidíte!“ (Jan 1.38-39). Papež zdůrazňuje, že tatáž otázka přebývá v lidském srdci a dnes klepe na brány našeho svědomí. „Co od života chceš? Jaký smysl dáváš času? Jak nakládáš se svým osobním příběhem? Definoval jsi svou budoucnost a svůj příspěvek k dobru všech lidí?“ Odpověď na všechny tyto otázky je následující: Pojďte a uvidíte, podotýká František. Ježíšova odpověď zůstává vzorem pro všechny poutníky v pravdě.

Papež proto mladé lidi vyzývá, aby se dali utvářet Pánem a chovali se jako jeho učedníci. Mají se učit naplňovat Mistrovo poslání, léčit chudé a sytit hladové, žít v upřímné radosti, přijímat slabé a vyděděné a zejména hlásat nejvyšší poslání lidské bytosti – a tím je péče o důstojnost každého člověka, utváření vztahů na základě „zlatého pravidla“ a udržitelné soužití ve společnosti.

K čemu by bylo říkat, že jsme Kristovi učedníci, pokud zůstáváme neteční k bolestem svých bratří?, dotazuje se dále římský biskup a odpovídá s apoštolem Jakubem: „Ukaž mi tu svou víru, která je bez skutků! Já ti však ze svých skutků mohu dokázat svou víru“ (Jak 2,18). Papež do mladých lidí vkládá naděje, aby svým životem svědčili o Kristu, který nás osvobodil. „Církev vás miluje“, uzavírá Svatý otec své poselství mladým Brazilcům. „Nenaslouchejte lidem, kteří mládež znevažují. Sami mladí lidé jsou totiž důkazem úsilí, věrnosti a radosti.“

25.1.2015

Papež: Syn člověka přijde a najde nás ještě uprostřed diskuse

Vatikán. V půl šesté večer předsedal římský biskup v bazilice sv. Pavla za hradbami bohoslužbě nešpor ze svátku Obrácení sv. Pavla, kterým končí Týden modliteb za jednotu křesťanů. Bohoslužby se tradičně účastní představitelé různých křesťanských církví a církevních společenství. Petrův nástupce se ve své homilii zamýšlel nad letošním mottem ekumenického týdne „Dej mi napít“ (Jan 4,7) a mimo jiné řekl:

„Žena ze Sycharu se Ježíše ptá na pravé místo, kde se má uctívát Bůh. Ježíš se nestaví ani na stranu hory, ani chrámu, ale jde dál, jde k podstatě a boří každou zeď rozdělení. Poukazuje na pravdivost uctívání: „Bůh je duch, a kdo ho uctívají, mají ho uctívát v duchu a v pravdě“ (Jan 4,24). Mnoho kontroverzí mezi křesťany, jež byly zděděny z minulosti, lze překonat, odsune-li se stranou každý polemický či apologetický postoj a společně se v hloubi hledá to, co nás sjednocuje, to znamená povolání k účasti na tajemství Otcovy lásky, které nám zjevil Syn skrze Ducha svatého. Jednota křesťanů, jak jsme přesvědčeni, nebude plodem rafinovaných teoretických diskusí, ve kterých se každý pokouší přesvědčit druhého o opodstatněnosti vlastního mínění. Syn člověk přijde a najde nás ještě uprostřed diskuse. Musíme uznat, že k dosažení hlubiny Božího tajemství potřebujeme jeden druhého, potřebujeme se setkat a konfrontovat pod vedením Ducha svatého, který harmonizuje rozdílnost a překonává konflikty. Smiřuje rozdílnosti.“

Kázání z Domu sv. Marty

26.1.2015

Papež: Víru předávají hlavně ženy

Vatikán. Víru předávají hlavně ženy – konstatoval papež František v kázání při mši v kapli Domu sv. Marty v den liturgické památky svatých Timoteje a Tita.

Pavel připomíná Timotejovi (2 Tim 1,1-8) odkud pochází jeho „upřímná víra“, kterou obdržel od Ducha svatého přes svoji babičku a matku. „Víru předávají matky a babičky – řekl papež a dodal: Jednou věcí je předat víru a jinou věcí je učit věcem víry. Víra je dar a nelze ji studovat. Studují se věci víry k jejímu lepšímu chápání, ale studiem nikdy k víře nedojdeš. Víra je darem Ducha svatého.

Obdarováním, které přesahuje každou přípravu. A tento dar přichází krásným přičiněním maminek a babiček, krásným přičiněním žen v rodině. Může to být pomocnice v domácnosti, může to být teta..“

„Napadá mne: proč jsou to hlavně ženy, kdo předávají víru? Jednoduše proto, že Ježíše nám přinesla žena. Je to cesta, kterou zvolil Ježíš. On chtěl mít matku. Dar víry jde rovněž skrze ženy, jako Ježíš skrze Marii.“

„A musíme se dnes zamyslet – zdůraznil dále papež – zda si ženy uvědomují tuto povinnost předávat víru. Pavel vybízí Timoteje, aby střežil víru, tento poklad, a vyhýbal se prázdnému pohanskému tlachání, prázdnému zesvětštěnému tlachání. My všichni jsme dostali dar víry. Musíme jej střežit, aby se snad nerozředila a byla stále silná mocí Ducha svatého, který nám ji daroval. Víra se střeží oživováním tohoto Božího daru.

„Pokud každý den nepečujeme o oživení tohoto Božího daru víry, pak slábně, rozředuje se a stane se kulturou. Říká se: »Ano, ano, já jsem křesťan...ano«. Je to jenom kultura. Anebo gnóze, poznání. A říká se: »Ano, já dobře znám všechny věci víry, znám katechismus...« Ale jak žiješ víru? V tom je důležitost každodenního oživování tohoto daru, tohoto obdarování: činit jej živým.“

„Živé víře – pokračoval papež - odporují dvě věci, jak říká sv. Pavel, totiž duch bojácnosti a ostych.

„Bůh nám nedal ducha bojácnosti. Bojácnost jde proti daru víry, nenechá ji růst, aby postupovala dál a zvětšovala se. A ostych je hřích, když se říká »Ano, já věřím, ale skrývám to, aby to nebylo tolik vidět...« Trochu tady, trochu tam a víru - jak říkali naši předkové - šolichat, protože se stydím ji žít naplno. To není víra. Ani bojácnost, ani ostych, ale co tedy? Duch síly, lásky a rozvážnosti. To je víra.“

Duch rozvážnosti – vysvětloval dále papež František – je vědění, že nemůžeme dělat všechno, co chceme; znamená hledat cesty, trasu, způsoby, abychom víru rozvážně nesli dál. „Prosme Pána o milost – končil papež – abychom měli upřímnou víru, která se nevyjednává podle okolností, které se namanou; víru, kterou se denně snažím oživovat, anebo prosím Ducha svatého, aby ji oživil a přinesla tak velkou úrodu

Kardinál Baldisseri: Rodina je objektivní skutečnost, nikoli hodnota nějaké víry

Vatikán. „Je třeba dávat pozor na ideologické kolonizace, které usilují o destrukci rodiny,“ zdůraznil papež František při závěrečné bohoslužbě v Manile a potom i během tiskovky v letadle při zpáteční cestě do Říma. Generální sekretář biskupské synody, kardinál Lorenzo Baldisseri, který již připravuje letošní zasedání synody o rodině, poznamenal v rozhovoru pro Vatikánský rozhlas, že zmíněné upozornění se týká především oblasti politiky, která má udávat směr a nikoli být poplatná ideologiím, tedy nátlakovým ekonomickým či mocenským skupinám:

„Myslím, že rodina jako taková je základní institucí, bází. Dnes má rodina bohužel zapotřebí ochrany před záškodnými útoky, programy oponujícími všemu, co považujeme za posvátné a svaté a všemu, co je v naší kultuře nejušlechtilější a krásné. Je zapotřebí odvážné odpovědi na nátlak mezinárodních organismů vyvíjený ideologickými skupinami intelektuálních mocností. Je zapotřebí všechno vynést na světlo. Papež mluvil velmi jasně. Máme prezentovat evangelium rodině, krásu a rodinné hodnoty o sobě, protože jsou objektivní a nikoli proto, že jsou hodnotami vlastní nějaké víře. Musíme mít odvahu být především upřímní a hledět k cíli, kterým je dobro člověka a společnosti.“

Říká **kardinál Baldisseri**, generální sekretář biskupské synody v souvislosti s připravovaným zasedáním synody o rodině.

Kardinál Filoni bilancuje pastorační návštěvu ve Vietnamu

Vatikán/Vietnam. Po šestidenní pastorační cestě do Vietnamu se dnes do Vatikánu vrátil prefekt Kongregace pro evangelizaci národů. Kard. Fernando Filoni poskytl naší rozhlasové stanici bilanční rozhovor a ihned na počátku upozornil na obrovský rozkvět vietnamské církve.

„Máme tu církve s opravdovou hojností povolání, jak mužských, tak ženských. Místní kněží pracují skutečně dobře, jsou zapojeni do řady aktivit, jak jsem mohl zjistit při návštěvě různých diecézí. Co se týče věřících, přirovnal bych jejich city tak trochu k tsunami. Jsou si především výjimečně vědomi

svého křesťanství, mají záviděníhodnou zbožnost a také obrovskou náklonnost ke svým kněžím i biskupům, kterou projevují strhujícím způsobem. Velice milují papeže, jak mi vícekrát potvrdili. Vietnamská církev je tedy navýsost živá a pracovitá, každodenně reaguje na sociální a lidská očekávání v zemi. Musím říci, že to pro mne byl objev, který předstihl vše, co jsem slyšel a četl."

Kromě pastorační návštěvy vietnamských diecézí jste rovněž vedl rozhovory na nejvyšší úrovni se zástupci státu a komunistické strany. Jaké reakce jste tu zaznamenal?

"Všechny místní noviny – ve vietnamském i anglickém jazyce – přinesly nejenom fotografie z různých setkání, ale zároveň také oceňovaly dobrou existující spolupráci mezi státem, katolickou církví a Svatým stolcem. Mluvil jsem s nejvyššími představiteli úřadu pro náboženské záležitosti hanojské vlády, s ministerským předsedou a tajemníkem komunistické strany. Na všech úrovních mne přijali s velkou pozorností a po setkání vyjádřili svou spokojenost, jak mohli konstatovat nerezidující apoštolský nuncius ve Vietnamu, mons. Girelli, a také předseda tamní biskupské konference spolu s dalšími biskupy, kteří byli na setkáních přítomni."

Vietnamská církev nicméně ve své činnosti podléhá vládním omezením. Myslíte, že vaše pastorační návštěva v této souvislosti znamená nadějnější budoucnost?

"Omezení se netýkají víry a nejsou pro ní namířena. Jde tu o některé zvláštní otázky, o kterých je třeba zahájit dialog, jak uvedli sami církevní představitelé. Myslím, že perspektivy tu spočívají zejména v misijním poslání církve. Vietnamská společnost se rychle mění na ekonomické i sociální úrovni, ale je dosud tradičně provázána s hodnotami buddhismu a konfucianismu. Hlásání evangelia se tedy musí vtělit do takových forem, aby bylo srozumitelné a bylo přijímáno. Misie mezi etnickými menšinami jsou mnohem uspokojuvější – kupříkladu v diecézi Hung Hoa jsme se v jedné farnosti setkali s dvěma sty novokřtěnci, převážně členy domorodých kmenů. V diecézi Da Nang jsme slavili křest padesáti dospělých z místního kmenového etnika. Myslím, že na této rovině práce dobře pokračuje. Bylo tu také hodně řeholnic z menšinových etnik – to pro mne byla novinka, o které jsem nevěděl a která svědčí o domorodé pastoraci v kmenovém společenství. Dosud nemáme kněze z vietnamských domorodých kmenů, ale všichni usilují o povolání v tomto směru, aby budoucí domorodí kněží pracovali ve svém původním prostředí."

Vaše cesta tedy potvrdila asijskou prioritu papeže Františka?

"Papeži leží na srdci evangelizace asijského kontinentu stejně jako skutečnost, že toto tisíciletí má být věnováno evangelizaci Asie, jak vyslovil už sv. Jan Pavel II. Papežovy současné apoštolské cesty toto úsilí dokazují. Lidé ve Vietnamu často žádali, aby papež za nimi přijel. „Řekněte mu, ať nad námi jenom nepřelétá letadlem, ale také někdy vystoupí“, opakovali při mnoha příležitostech. To je velmi krásné. Tito věřící zcela jasně cítí, že papež přináší misionářský elán, který na asijském světadíle dosud může nalézat široký prostor."

Uzavírá po návratu z Vietnamu prefekt Kongregace pro evangelizaci národů.

Kázání z Domu sv. Marty

27.1.2015

Papež: Konáním Boží vůle se stáváme součástí Ježíšovy rodiny

Vatikán. Je třeba denně prosit a žádat Boha o milost chápat, sledovat a splnit Jeho vůli – učil dnes papež František v homilii při ranní eucharistii v kapli Domu sv. Marty.

Kdysi platil zákon tvořený předpisy a zákazy, krvavými oběťmi býků a kozlů, starozákonními oběťmi, které neměly sílu odpustit hříchy a posvětit. Potom přišel na svět Kristus, který »nás jednou provždy posvětil«, když ukázal, že obětí Bohu milou není celopal nějakého zvířete, nýbrž nabídka vlastní vůle k plnění vůle Otcovy. Dnešní čtení z listu Židům (10,1-10) a Žalm byly papežovi východiskem k úvaze nad jedním z opěrných bodů víry, totiž o poslušnosti Boží vůli, která – jak řekl – „je cestou svatosti, cestou křesťana, aby byl skutečně Boží plán a Boží spása“.

„Opak nastal v ráji Adamovou neposlušností, která přinesla zlo celému lidstvu. Také hříchy jsou skutky neposlušnosti vůči Bohu, nekonání Boží vůle. Pán nás však učí, že poslušnost je cestou a není žádné jiné. Začíná Ježíšem v nebi, ve vůli poslouchat Otce. Na zemi však začíná Matkou Boží, která řekla

andělovi: »Ať se mi stane, co říkáš«, to znamená, ať se splní Boží vůle. A tímto přitakáním Pánu začal Pán svoji cestu mezi námi.»

„Není to snadné“, opakoval vícekrát papež při vysvětlování, v čem spočívá plnění Boží vůle. „Nebylo to snadné pro Ježíše,“ poznamenal. „Kvůli tomu byl pokoušen na poušti a také v Getsemanské zahradě, kde s trýzní v srdci přijal rozsudek, který jej čekal. Nebylo to snadné pro některé učedníky, kteří jej opustili, protože nepochopili, co znamená »konat vůli Otcovu«. Není to snadné pro nás, neboť nám každý den na tácu předkládají různé volby. Jak to tedy udělat, abych konal Boží vůli? - ptal se papež a odpověděl: „prosbou o milost ji plnit“.

„Modlím se, aby mi Pán dal ochotu plnit Jeho vůli anebo hledám kompromisy, protože mám strach před Boží vůlí? Dále je třeba prosit o poznání Boží vůle vzhledem k sobě a svému životu, o rozhodnutí, které mám v danou chvíli přijmout, o způsobu, jak věci řídit, a podobně. Prosit o ochotu konat Boží vůli a prosit o poznání Boží vůle. A když Boží vůli znám, prosím ještě po třetí o to, abych ji konal, splnil vůli, která není moje, nýbrž Jeho. Není to snadné.“

„Tedy prosit o ochotu sledovat Boží vůli, prosit o poznání Boží vůle a po jejím poznání se modlit, abychom Boží vůli splnili“ – shrnul znovu papež František.

„Pán nám všem dává milost, aby jednoho dne mohl říci o nás to, co řekl o oné skupině, onom zástupu, který jej sledoval, těm kdo seděli kolem Něho, jak jsme slyšeli v dnešním evangeliu (Mk 3,31-35): »To je má matka a to jsou moji příbuzní! Každý, kdo plní vůli Boží, to je můj bratr i sestra i matka«. Konání Boží vůle nám umožňuje být součástí Ježíšovy rodiny, činí z nás matku i otce, sestru i bratra.“

Bylo zveřejněno papežovo poselství k postní době

Vatikán. „Posilněte své srdce“ (Jak 5,8) – pod tímto titulem dnes Svatý stolec zveřejnil poselství papeže Františka k postní době, která letos začíná 18. února liturgií Popeleční středy. Papež své poselství nicméně sepsal již v den liturgické památky sv. Františka z Assisi a to velice přístupným, konkrétním stylem. V první části se zamýšlí na významem postní doby, která má být časem obnovy, avšak zejména je „dobou příhodnou“ (2 Kor 6,2). Bůh po nás nepožaduje nic, co by nám dříve nedaroval, připomíná Petrův nástupce, „milujeme Boha, protože On napřed miloval nás“ (1 Jan 4,19). Stává se však, pokračuje papež, že pokud se máme dobře a cítíme se pohodově, zapomínáme na druhé (což Bůh Otec nikdy nedělá). Tento sobecký a lhostejný postoj dnes dosáhl světových rozměrů natolik, že lze mluvit o globalizované lhostejnosti. A právě tomuto naléhavému problému papež věnuje své poselství. Lhostejnost vůči bližnímu a Bohu je totiž reálným pokušením také pro křesťany, podotýká, zatímco Bohu svět není lhostejný. Brána od člověka k Bohu se definitivně otevírá ve vtělení, pozemském životě, smrti a zmrtvýchvstání Božího Syna, vysvětluje dále a přirovnává církev k ruce, která tuto bránu udržuje otevřenou. Svět však tíhne k uzavřenosti sám do sebe a bránu zavírá. Ruku, tedy církev, tudíž nesmí překvapovat, je-li odmítána, podupávána a zraňována.

V delší, praktické části poselství papež nabízí trojici kroků, kterými se Boží lid může obnovit natolik, aby neupadl do lhostejnosti a uzavřenosti. Svatý otec se obrací nejprve k církvi, poté k farnostem a církevním společenstvím a konečně k jednotlivým věřícím. Každou kapitolu uvozuje citát z Písma, vyjadřující postoj, k němuž papež vybízí.

„Trpí-li jeden úd, trpí s ním všechny ostatní údy“ (1 Kor 12,26). V těle církve není místo pro lhostejnost, která se tak často zmocňuje našich srdcí, zdůrazňuje papež František. Církev svým učením a zejména svým svědectvím přináší Boží lásku, která zlomila smrtící uzavřenost do vlastního já. Je však možné svědčit pouze o tom, co jsme sami zažili, poznamenává papež. Umývat nohy druhým může pouze ten, komu nejprve umyl nohy Kristus. Pouze takový člověk „má s Kristem podíl“ (Jan 13,8), a může tak sloužit druhým. Postní doba je tudíž příhodná k tomu, abychom si dali posloužit od Krista a tím se mu připodobňovali. Církev je společenstvím svatých ve smyslu společenství mezi svatými osobami a společenství se svatými věcmi, píše dále Svatý otec a zejména vyzdvihuje hledisko společného vlastnictví: V tomto společenství nikdo nic nevlastní pouze pro sebe, nýbrž to, co má, patří všem.

„Kde je tvůj bratr?“ (Gn 4,9), obrací se papež k farním a církevním společenstvím. Jsme skutečně tělem, které pečuje o své nejslabší, chudé a nepatrné členy? Nebo se utíkáme do všeobecnosti lásky, která se angažuje daleko ve světě, avšak zapomíná na žebráka Lazara před vlastními dveřmi (Lk 16,19-31)? Petrův nástupce vyzývá k překonání hranic viditelné církve dvěma směry – v první řadě ke spojení v modlitbě s nebeskou církví. Nebeská církev neslaví vítězství kvůli tomu, že by se obrátila

zády k utrpení světa a sama by se radovala, připomíná papež. Svátí se spíše mohou radovat z definitivní porážky lhostejnosti, nenávisti a tvrdosti srdce. Dokud však toto vítězství lásky nepronikne celý svět, kráčí s námi svátí jako poutníci. Na druhé straně je každé křesťanské společenství povoláno, aby vykročilo do okolní společnosti, k chudým a vzdáleným lidem. Církev následuje Ježíše Krista po cestě, která ji každodenně dovádí až na konec země (Sk 1,8). Takto můžeme v každém bližním vidět bratra či sestru, pro které Kristus zemřel a vstal z mrtvých. Co jsme obdrželi, máme také pro ně. A rovněž tak tito bratři jsou darem pro církev a celé lidstvo. Jak bych si přál, uzavírá papež oddíl věnovaný farnostem, aby se naše společenství stala ostrůvkem milosrdenství v moři lhostejnosti.

„Posilněte své srdce“ (Jak 5,8), doporučuje papež v závěru poselství všem jednotlivým věřícím a ptá se: Co dělat, abychom se nedali vtáhnout do víru děsu a bezmoci, které jsou plodem děsivých zpráv a výjevů lidského utrpení? Svatý otec radí ke třem postojům: za prvé, k modlitbě ve společenství s pozemskou a nebeskou církví, a za druhé ke konkrétním gestům lásky. A konečně, jak doplňuje za třetí, pro nás utrpení druhých lidí znamená výzvu k obrácení. Jestliže totiž budeme pokorně prosit o Boží milost a přijmeme omezenost vlastních možností, posílíme svou důvěru v nekonečné možnosti Boží lásky. A budeme moci odolávat ďábelskému pokušení, které nás utvrzuje v tom, že můžeme spasit sebe i svět.

Prožijeme postní dobu jako formaci srdce, opakuje papež František spolu se svým předchůdcem Benediktem XVI. (*Deus caritas est*, 31). Milosrdné srdce není slabé. Kdo chce být milosrdný, potřebuje srdce silné a pevné, uzavřené pokušiteli, avšak otevřené Bohu. Z toho důvodu se o letošním postu modleme: „Přetvoř naše srdce podle Srdce svého“ (Litanie k Nejsvětějšímu srdci Ježíšovu), uzavírá římský biskup poselství k letošní postní době.

PLNÉ ZNĚNÍ POSELSTVÍ papeže Františka k postní době je na stránkách tiskového střediska ČBK

28.1.2015

Papež: Otcové jsou někdy nevěstní, děti mají pocit, že jsou sirotky

Vatikán. Dnešní generální audience se konala ve vatikánské aule Pavla VI. za přítomnosti osmi tisíc lidí. Petrův nástupce pokračoval v cyklu katechezí o rodině a svoji pozornost zaměřil na roli otce. „Mluvil se dnes o společnosti bez otců, řekl papež. Otcové někdy v rodině chybějí. A to nejen fyzicky, ale i způsobem svého jednání v rodině.“

„A tento problém vidíme také v občanské společnosti. Občanská společnost se svými institucemi má jistou - lze říci otcovskou - odpovědnost vůči mladým, ale někdy je tato odpovědnost opomíjena anebo špatně plněna. Mladí tak osiřejí, postrádají bezpečné cesty, jimiž se mohou ubírat, důvěryhodné učitele, ideály, které zahřejí srdce, hodnoty a naděje, které jsou jim denní oporou. Jsou možná zahrnuti idoly, ale okrádání o srdce; jsou podněcováni ke snům o zábavách a rozkoších, ale není jim dána práce; jsou šáleni bůžkem peněz a je jim upíráno pravé bohatství.

Prospěje proto všem, otcům i dětem, znovu naslouchat příslibu, který Ježíš dal svým učedníkům: „Nenechám vás sirotky“ (Jan 14,18). On je totiž Cestou, kterou je třeba se ubírat; Učitelem, kterému třeba naslouchat; Nadějí, že svět se může změnit, že láska přemáhá nenávist a že všem nadejde budoucnost bratrství a pokoje. Někdo z vás mi může říci: „Ale otče, dnes jste příliš negativní. Mluvil jste jenom o absenci otců a tom, co se stane, když otcové nejsou dětem nablízku...“ To je pravda, chtěl jsem to zdůraznit, protože příští středu budu v katechezi pokračovat objasňováním krásy otcovství. Rozhodl jsem se tedy začít od temnoty, abychom došli ke světlu. Kéž nám Pán pomůže tyto věci dobře chápat.“

PLNÉ ZNĚNÍ katecheze papeže Františka je [ZDE](#)

V závěru generální audience připomněl Petrův nástupce dnešní liturgickou památku svatého Tomáše Akvinského, učitele církve.

„Kéž jeho oddanost studiu – řekl papež František – vás, drazí mladí, podněcuje k zapojení inteligence a vůle do služeb evangelia, jeho víra ať vám, drazí nemocní, pomáhá obracet se k Pánu i ve chvílích zkoušky a jeho mírnost ať vám, drazí novomanželé, ukazuje způsob manželských vztahů v rodině.“

Papež o úskalích privatizace víry a vytváření církevních elit

Vatikán. Ti kdo privatizují víru a uzavírají se do elit, pohrdají druhými a nejdou po cestě, kterou otevřel Ježíš – řekl dnes papež František při ranní eucharistii v kapli Domu sv. Marty. Petrův nástupce komentoval dnešní čtení z listu Židům (10,19-25) a řekl, že Ježíš je „nová a živá cesta, kterou máme následovat, jak chce On“. Existují totiž pochybné formy křesťanského života, a papež mluvil o „kritériích pomáhajících rozpoznat a nenásledovat tyto pomýlené vzory. Jedním z nich je privatizace spásy“:

„Je pravda, že Ježíš nás spasil všechny, ale nikoli genericky. Všechny, ale každého s jménem a příjmením. Toto je osobní spása. Opravdu jsem spasen, Pán mě viděl, dal za mne svůj život, otevřel tyto dveře, tuto novou cestu pro mne a každý z nás může říci »pro mne«. Hrozí však, že zapomeneme, že nás spasil sice jednotlivě, ale v rámci lidu. V lidu. Pán vždycky dává spásu v lidu. Jakmile povolal Abrahama, slíbil mu, že z něho učiní lid. Pán nám dává spásu v rámci lidu. Proto nám autor listu Židům říká: »starejme se jeden o druhého«. Není spása jenom pro mne. Pokud chápu spásu takto, chybuji, pletu si cestu. Privatizace spásy je pomýlená cesta.“

Tři jsou kritéria, jež nám pomáhají, abychom neprivatizovali spásu – pokračoval papež: Víra v Ježíše, která nás očišťuje; naděje, která nám umožňuje vidět přísliby a jít dál; a láska, tedy vzájemná starost jedněch o druhé, abychom se vzájemně pobízeli k lásce a k dobrým skutkům.“

„Když jsem ve farnosti, v nějakém – jakémkoli – společenství, mohu spásu privatizovat a být tam pouze tak trochu sociálně. A abych jej neprivatizoval, musím se ptát sebe sama, zda mluvím, sdílím víru, mluvím a sdílím naději, mluvím a prokazuji a sdílím lásku. Pokud se v nějakém společenství nemluví a neexistuje tam vzájemné povzbuzování v těchto třech ctnostech, pak členové takového společenství privatizují víru. Každý hledá svoji spásu, nikoli spásu všech, spásu lidu. Ježíš spasil každého, ale v lidu, v církvi.“

„Autor listu Židům – pokračoval papež – dává velmi důležitou praktickou radu: »neopouštějte naše společná shromáždění, jak to někteří mají ve zvyku«. Dochází k tomu, když v jednom shromáždění ve farnosti či skupině soudíme druhé. Je to jakési pohrdání druhými a to není ta brána, ta nová a živá cesta, kterou Pán otevřel a započal.“

„Takoví pohrdají druhými, opouštějí celek společenství, opouštějí Boží lid. Privatizovali spásu. Říkají »spása je pro mne a pro mou skupinku«, ale ne pro celý Boží lid a to je obrovské pochybení. Nazývá se to a vidíme to na církevních elitách, když se v Božím lidu vytvářejí takové skupinky. Myslí, že jsou dobrými křesťany a – možná – mají i dobrou vůli, ale jsou to skupinky, které privatizovaly spásu.“

„Bůh – zdůraznil papež – nám dává spásu v jediném lidu, nikoli v elitách, které jsme vytvořili svými filosofiemi anebo svým způsobem chápání víry. To nejsou Boží milosti,“ konstatoval papež a doporučil klást si otázku: „Mám tendenci privatizovat spásu pro sebe, pro svoji skupinku, pro svoji elitu anebo neopouštím lid Boží, nevzdaluji se od Božího lidu a vždycky jsem ve společenství, v rodině, jazykem víry, naděje a jazykem skutků lásky? Kéž nám Pán daruje milost, abychom se vždy cítili lidem Božím a osobně spasenými. Pravdou je, že On nás zachraňuje se jménem a příjmením, avšak v rámci lidu, nikoli ve skupince, kterou si vytvářím pro sebe“ – končil papež František dnešní ranní kázání v Domě sv. Marty.

Východiskem křesťansko-muslimského dialogu je naše společné lidství

Řím. „Kultura setkávání, kterou papež František doporučuje v *Evangelii gaudium*, je klíčem k plodnému vztahu mezi islámem a Západem. Muslimský svět je však povolán ke kulturní revoluci, aby se smířil s modernitou a rázně odmítl hlasy fanatismu a násilí, prohlašuje pro list *Avvenire* (28.1.2015) O. Samir Khalil Samir. Egyptský jezuita je uznávaným islamologem a vyučujícím Papežského institutu orientálních studií. V rozhovoru pro deník italských biskupů poukazuje na hlavní problém dnešního muslimského světa – tedy neschopnost skloubit víru s moderností. Při četbě Koránu je nutné používat rozum a dát prostor interpretaci, exegesi a kritickému duchu, jako to po staletí dělala katolická církev, vysvětluje. „V islámu ale převažuje mechanický přístup, který koranické verše, psané v sedmém století, nabízí jako recept na současné otázky. V tomto smyslu se ospravedlňuje násilí, které se v

Mohamedově době široce praktikovalo, jak dokazuje islámská expanze v prvních desetiletích po jeho vystoupení. Násilí, které se dnes takto zdůvodňuje a dokonce oslavuje, nicméně bylo výrazem tehdejší dobové mentality.“

Podle O. Samira je tedy základní otázkou nový přístup ke Koránu a tradici. Osvícených myslitelů je v islámském světě příliš málo, jsou izolováni, často kritizováni a neovlivňují masy. Svědomí muslimských věřících zcela zásadně formuje mešita, nikoli sociální sítě, jak se to jeví z našich sdělovacích prostředků. Naprostá většina považuje za závazné to, co slyší v pátečním kázání. Khutba má mnohem větší váhu než homilie katolického faráře. Věřící ve své časté nevědomosti – připomeňme čtyřicetiprocentní egyptský analfabetismus – plně důvěřují imámově interpretaci, která bohužel může být fundamentalistická a volat k násilí v Božím jménu, podotýká jezuitský islamolog.

O. Samir nicméně zaznamenal snahu o moderní výklad Koránu z úst egyptského prezidenta. Al-Sisi vystoupil na univerzitě Al-Azhar, která je na světové úrovni hlavním centrem sunnitského myšlení a ročně formuje tisíce imámů. Vybídl k přímému úsilí v zastavení špatných interpretací islámu, které podněcují k násilí a k uzavřenosti vůči jiným komunitám. Egyptský prezident si zároveň položil otázku, jak je možné, že zbytek světa vnímá islám jako „zdroj strachu, nebezpečí, smrti a zkázy“. A dále: jak si někdo z muslimů může myslet, že dosáhne bezpečného cíle pouze odstraněním dalších sedmi miliard obyvatel? Jistě bude dlouho trvat, než se podobná slova stanou obecným míněním, soudí O. Samir, stojí však na počátku islámské kulturní revoluce.

Závěrečné úvahy věnuje egyptský jezuita účasti evropských muslimů na islámském fundamentalismu. Většina z nich se s takovou tendencí neztotožňuje, upřesňuje Samir. Extrémismus přitahuje ze dvou důvodů: prvním jsou chabé ideály Západu, na který se pohlíží jako na dekadentní společnost bez ryzího náboženského cítění. Druhým je kouzlo jasných příkazů, efektních hesel, příslib (ve skutečnosti neexistujícího) ráje a vidina osobní i kolektivní obnovy. „Když naroubujete laciný příslib na oslabený rozum, sklouzne se do fundamentalismu velice snadno“, dodává jezuita. Je tedy mezináboženský dialog utopií či výsadou intelektuálních kruhů? Nikoli, odpovídá O. Samir. Východiskem je společné lidství, které nás utváří. Jsme především lidé a v každodenním životě existuje mnoho příležitostí, kdy křesťané a muslimové zakoušejí, že je možné žít společně. „Začátkem dialogu je setkání. Z něho se rodí primární poznání druhého“, zdůraznil nedávno papež František (při audienci pro Papežský institut arabistiky a islamologie, 24.1.2015). Je to závratná výzva, ale zároveň jediná možná cesta. Kdo navrhuje čelní střet, nahrává katům Islámského státu, uzavírá pro italský list *Avvenire* O. Samir Khalil Samir.

Kázání z Domu sv. Marty

30.1.2015

Papež: Pamatovat si první setkání s Kristem je pro křesťana nezbytné, aby nezvlažněl

Vatikánu. Křesťan v sobě má neustále střežit „památku“ svého prvního setkání s Kristem a nadějí v Něho, která jej v životě posunuje dál odvahou víry – připomněl papež František během kázání při ranní mši v kapli Domu sv. Marty.

Kdo si nepamatuje „dny první lásky“, nemiluje doopravdy. Křesťan, který si nepamatuje své první setkání s Ježíšem, je člověkem vyprázdněným, duchovně netečným, tedy vlažným. Papež svoji homilii stavěl zejména na první větě z dnešního čtení listu Židům (10,32-39), jehož autor vybízí: »vzpomeňte na minulé doby, kdy se vám dostalo světla«. Zvláště „den setkání s Ježíšem nesmí být nikdy zapomenut – komentoval František – protože je to den velké radosti a ochoty konat velké věci. A spolu s touto památkou nikdy neztrácet odvalu prvopočátků, nadšení a smělost, jež se rodí z první lásky:

„Tato památka je velmi důležitá pro připomenutí obdržené milosti, protože pokud vyhostíme nadšení, které vychází z památky na první lásku, nastane křesťanům veliké nebezpečí vlažnosti. Stanou se vlažnými křesťany. Zastaví se, jsou sice křesťany, ale postrádají památku první lásky. Ztratili nadšení a ztratili také trpělivost, ono »tolerování« životních událostí v duchu Ježíšovy lásky, »tolerování«, »nesení« těžkostí na svých bedrech... Ubozí vlažní křesťané. Jsou ve vážném nebezpečí.“

V souvislosti s vlažnými křesťany poukázal papež František na dva pronikavé a zároveň na pohled nemilé obrazy. První použil Petr, když mluvil o „psu, který se vrací k tomu, co vydávil“. Druhý obraz načrtnul Ježíš popisem člověka, který se rozhodl následovat evangelium a zřekl se ďábla, ale ten se pak vrací s dalšími démony. A pokud člověk nebdí u svých dveří, vstupují dovnitř, zmocní se jeho

příbytku a jeho situace je horší než byla předtím. Je to jako návrat k vyzvracenému zlu, pokračoval papež:

„Křesťan má dva parametry: paměť a naději. Je třeba se upamatovávat, abychom neztratili onu krásnou zkušenost první lásky, která sytí naději. Někdy naděje potemní, ale vede dál. Věří a jde, protože ví, že naděje neklame, a nachází Ježíše. Tyto dva parametry představují rámec, ve kterém můžeme střežit spásu spravedlivých, která přichází od Pána.“ „Spása – řekl dále papež s odkazem na dnešní evangelium (Mk 4,26-34) je jako nejmenší hořčičné zrnko, které je zaseto, vzejde a přerůstá všechny ostatní rostliny.“

„Jsou politováníhodní a poškozují srdce mnohých křesťanů mnozí takovíto polovičatí křesťané, kteří sešli z cesty k setkání s Ježíšem, třebaže u setkání s Ježíšem začali; z cesty, na níž přišli o památku první lásky a nemají tak naději.“ „Prosme Pána – vyzval závěrem papež – o milost opatrovat tento dárek, dar spásy.“

Italský episkopát: Atentát na manželství

Řím. „Očekáváme brzké přijetí státního zákona, jak to již přislíbil premiér Renzi“, řekl primátor Říma, Ignazio Marino (foto), poté co římský magistrát odhlasoval za aplausu gayovských organizací zavedení registru partnerských svazků. „Je to atentát na manželství, jak jej chápe italská Ústava.“ Tak komentoval toto rozhodnutí pro Vatikánský rozhlas předseda komise pro rodinu a život při italském episkopátu, **mons. Enrico Solmi**:

„Římský magistrát odložil masku a ukázal pravý účel registrace partnerských svazků, totiž zavedení takzvaného gayovského manželství, zdůrazňuji takzvaného, čímž nepřímo vzniká možnost, která v Itálii není uzákoněna. Je to snaha předstírat, že je manželstvím něco, co jím není. Manželství je soužití muže a ženy stvrzené veřejnou smlouvou v rodičovské perspektivě. Když se dvě osoby téhož pohlaví rozhodnou ke společnému soužití, zajisté k tomu mají svobodu, ale nemůže to být chápáno jako manželství. Registrace partnerských svazků zavedená v Itálii mnoha jinými městskými magistráty je vlastně pokusem o překlenutí státní legislativy nebo vynucováním - a řekl bych přímo - násilným pokusem o jejich uzákonění. Kromě útoku na manželství je to také útok na sociální soudržnost. Jednou z charakteristik manželství je totiž jeho sociální, vztahový charakter. Tento akt spojuje niterné rozhodnutí muže a ženy a stává se sociálním aktem. Zahrnuje v sobě veřejný vztah, který má mocný dopad na společnost, protože od něho se odvíjí jejich společné soužití. Z tohoto plodného vztahu se rodí děti, které jsou obecným dobrem. Rodičovství tak předává kulturní odkaz, který se po staletí vyvíjel v jednotlivých pokoleních a je kreativně nabízen budoucnosti.“